

Check check

Waarom is betrouwbaarheid belangrijk? Hoe kun je ontdekken of informatie op een website gemaakt is door iemand die verstand van het onderwerp heeft?

Verkeerde informatie leidt tot misverstanden

Geloof je alles?

Waarom is betrouwbaarheid belangrijk? Als je iets leest dat niet klopt, ga je onzin geloven — is dat erg of niet?

Ja, dat is erg. Verkeerde informatie leidt tot verwarring. Sommige verwarring is moeilijk te herstellen. Je hebt misschien weleens gehoord dat mensen van de apen afstammen. Maar dat klopt niet: apen en mensen stammen af van dezelfde voorouder in de oertijd. Het vervelende is dat mensen die deze informatie vroeger verkeerd begrepen, het later niet meer uit hun hoofd krijgen.

Veel mensen denken ook dat keizer Napoleon in Nederland de achternaam heeft ingevoerd. Maar de mensen hadden toen allang achternamen! Napoleon heeft er wel voor gezorgd dat de achternaam werd opgeschreven.

Meer misverstanden

De wereld zit vol met dit soort misverstanden. Je hoort soms 'dat je niks meer hoeft te onthouden, omdat je alles kunt opzoeken.' Ook dat klopt niet: om iets te vinden heb je basiskennis nodig. Met die basiskennis kun je een goede zoekopdracht maken. Daarna heb je kennis nodig om te bepalen of de resultaten bruikbaar en betrouwbaar zijn. Want Google vertelt je niet of informatie betrouwbaar is.

Gekleurde informatie

Informatie kan gekleurd zijn. Een schrijver laat bijvoorbeeld expres dingen weg die niet in zijn of haar straatje passen. Sommige sites maken het heel bont. Ze geven onjuiste informatie en zetten er uitspraken van mensen bij die niet kloppen.

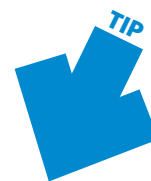
Op een blog mag dat: dan wil je juist graag dat de schrijver zijn mening geeft. Maar een mening is geen neutrale informatie. Ook horen meningen en informatie niet door elkaar te staan, zonder dat je dat doorhebt.

Mening, emotie of feit

Let op: een mening is een commentaar op wat er gebeurt. Er zijn heel verschillende meningen en er is verschil in kwaliteit. De mening van een vakman of -vrouw over een onderwerp is anders dan die van iemand die alleen de titel van een bericht leest en meteen begint te schelden. Meninge, en zeker ook reacties, hebben vaak een emotioneel doel. Houd bij berichten op social media meningen, emoties en feiten uit elkaar. Controleer waar een bericht vandaan komt. Zoek zelf naar de bron. Kijk of die website ook tot jouw vertrouwde bronnen hoort. Of kijk wat verder rond op die bron, die website dus. Volg de bron een tijdje, en ontdek of je deze bron wilt gebruiken als informatiebron, of niet. Zet sites met veel sensatie in je lijstje *leuk, maar niet voor informatie*.

Speuren naar de makers

Wie maakt een site?

Op zoek naar de makers van websites en de schrijvers van de informatie, dat is soms echt speurwerk. Veel sites hebben een pagina over de makers. Ze noemen dat: *over*, *wie is*, *about of colofon*. Een colofon is een lijstje van de makers en de medewerkers. Het staat meestal ergens rechtsboven of helemaal onderaan in het menu van een website.

Een menu is de inhoudsopgave van een website, met links naar de bijbehorende pagina's. Het menu kan op verschillende plekken staan; het is vaak de bovenste regel van een website. Op mobiele apparaten zie je meestal een 'hamburger' ☰: Let op: met 'makers' bedoelen we hier de makers van de informatie.

Op internet is 'liken' (duimen of hartjes geven) heel belangrijk – veel likes bij een onderwerp laten je al snel geloven dat iets waar of belangrijk is. Google zet de sites met de meeste bezoekers ook bovenaan. Maar de meest gebruikte site of het vaakst 'gelikete' filmpje is zeker niet meteen de meest betrouwbare bron.

Beroep

Kijk of je snapt wat voor soort mensen aan een site werken. Is de site geschreven en vormgegeven door professionals? Dat wil zeggen mensen die het voor hun beroep doen? Dan staat er vast achter hun naam wat ze voor de site hebben gedaan. Eindredactie, webredactie, auteur (schrijver) of webdesign. Een belangrijk beroep is de redacteur. Een redacteur is verantwoordelijk voor de inhoud. Van een stukje op het web of in de krant, maar ook van een tv-programma of een boek. Hij of zij heeft de publicatie zelf gemaakt of heeft meegewerkt aan het eindresultaat. Een of meer redacteurs samen vormen een redactie.

Organisatie

Je kunt ook letten op de organisatie waar de website bij hoort. Is dat een organisatie die je kent? Of is het de website van een museum of een uitgeverij? De overheid misschien? Soms vind je alleen de naam van de organisatie. Zoek die naam dan op en kijk wat je daarover kunt vinden. Wel lastig: vaak staat het er niet in begrijpelijke taal. Lees er een beetje doorheen, dan krijg je wel een indruk of het om deskundigen gaat of niet.

Goed gezocht? Niks te vinden?

Vrijwel alle serieuze websites laten je weten wie verantwoordelijk is voor de verschillende taken. Wanneer je dus na een tijdje goed zoeken niks vindt, dan is dat meestal geen goed teken. Gebruik liever een andere website.

DIT WEET JE NU over betrouwbaarheid:

- **Iedereen mag zomaar alles op internet zetten.**
- **Je moet zelf leren beoordelen welke website betrouwbaar is.**
- **Het helpt als je weet wie de makers van de site zijn.**

